

L o k a l h i s t o r i e m i d t i N o r d s j æ l l a n d

Det nu forsvundne "Rankeskovshus" i Gadevangs udkant, hvor Jørgen Pedersen voksede op. Axel Jarl ejede huset, som hørte til hans ejendom "Strødam", hvor Jørgens far arbejdede. Huset kaldtes også Peter Grundtvigs Hus efter C.F. Tietgens kusk, også engang kusk for salmedigteren.

"Et Liv i Skoven"

efter fortællinger af

Skovløber Jørgen Pedersen,

Enghavehuset i Gribskov

Skrevet til hans 80 årsdag 3. marts 2010 af Ole Blåkilde.

Fotomontage: Lissi Carlsen & Henrik Wittchen.

Dette er Lokalhistorisk Nyt nr. 2, marts 2010, 7. årgang fra
Lokalarkivet for

Alsønderup-Tjæreby Sogne

i Hillerød Kommune

- et arkiv for almindelige menneskers historie og egnshistorie -

I 2009 og 2010 har Alsønderup-Tjæreby Lokalarkiv med stor tak modtaget sponsorstøtte fra følgende

Nordea Fonden, Nordea Bank, Hillerød Afd., Slotsgade 44, 3400 Hillerød. Tlf. 48 20 11 11.
www.nordea.dk

Kontorland A/S - Alt Til Kontoret. Industrivænget 15, 3400 Hillerød.
Tlf. 48 25 36 66.- <http://www.kontorland.dk>

Thorkild Jørgensen VVS Aps., Aut. VVS-installatør, Ryagergårdsvej 3, Annisse, 3200 Helsingør.
Tlf. 48 79 13 60, mobil 20 11 85 57.

G. D. A. , tømrer- og snedkermester Gert Dyrlov Andersen, Torsholms Allé 8, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. kontor 4828 5550, mobil 2028 9950, fax 4828 6746

P.M. Belægning, Brolægnings-, flise- og anlægsarbejder v/ Palle Madsen, Ravnsbjergsbjergvej 16, Nejede, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 69 44, biltlf. 23 25 05 06, fax 48 28 69 53,

Nordtag A/S v/ direktør Jørgen Simonsen, Mestervangen 7, 3220 Græsted.
Tlf. 48 36 36 36, fax 48 36 36 30, www.nordtag.dk

Dines Jørgensen & Co. A/S. Rådgivende Ingeniører F.R.I., Kirsebærallé 9-11, Ullerød, 3400 Hillerød. Tlf. 48 26 06 66. E-mail: dj@dj-co.dk - www.dj-co.dk

DanBolig, Søderberg/Nielsen Aps. Frederiksværksgade 7, 3400 Hillerød. Tlf. 48 24 21 11, Fax 48 24 21 11. E-mail: Hilleroed@danbolig.dk

Joan & Ole Starks Gårdbutik. Harløsevej 164, Harløse, 3400 Hillerød. Tlf. 4824 6361.

Ullerød SuperBrugs. Midt i Lokalarkivets medlemskreds. Frederiksværksgade 119, Ullerød, 3400 Hillerød. Tlf. 48 26 02 89.

Hallum Electric, Aut. El-installatør, Tulstrup Have 9, Tulstrup, 3400 Hillerød, Tlf, 4828 7813. Mobil 22 90 78 13, www.hallumelectric.dk E-mail: fh@hallumelectric.dk

Harløse V V S, Aut. Gas-, vand- og sanitetsmester, Harløsevej 172, 3400 Hillerød. Tlf. 28 25 04 49 www.harloesevvs.dk E-mail: vvs@harloesevvs.dk

Tømrer Lodberg Aps., Syrenvej 1, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 34. Bil. 21 28 68 29., Fax. 48 28 65 36.

HHM Ejendomme A/S. Ejendomsudvikling og -rådgivning. Krakasvej 7 C, 3400 Hillerød. Tlf. 48 26 37 37. www.hhmejendomme.dk

Blikkenslager Claus Larsen. Aut. Gas-, sanitets- og vandinstallatør. Brunebjerg 36, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 65 00. Mobil 40 40 82 90,

Et firma, som ikke ønsker sit navn nævnt.

Støtteforeningen for Alsønderup Sogn

Entrepreneurfirmaet Brødrene Jørgensen I/S, Frederiksværksgade 168, 3400 Hillerød. Tlf. 4821 0428. Mobil 2146 2804 (Henrik Jørgensen). Mobil 2146 2805 (Steen Jørgensen), Fax 4821 0458

Tulstrup Kompost v/ Sv. Simonsen, Nejedevej 20, Tulstrup, 3400 Hillerød, tlf. 4828 6091

Tak for andre pengegaver. Rigtig mange personlige medlemmer har udover kontingentet indbetalt gavebeløb til arkivet, så pengegaverne i 2010 fra medlemmer nu i alt udgør noget over 3.000 kr. Vi siger mange, mange tak.
--

Jørgen Pedersens herkomst

Jørgen Pedersen blev født 3. marts 1930 på Harløsegård i Gammel Harløse i den daværende Tjæreby Sognekommune. Han blev døbt i Tjæreby Sognekirke den 1. juni 1930. På dåbsattesten står, at forældrene er arbejdsmand Hans Peder Pedersen og hustru Anne Elisabeth Petersen.

Hvorfor Jørgen blev født på Harløsegård fortaber sig i det dunkle. Måske tjente hans far eller mor der. Gården har et meget langt stuehus, hvis ene ende i perioder har været lejet ud. Måske var Jørgens forældre lejere der.

Men de kunne næppe have boet der ret længe, for som det hyppigt skete dengang, blev Jørgens mor og far gift lidt sent, faktisk først en halv snes dage inden Jørgen blev født.

De blev viet i frimenighedskirken i Ullerød, længe før den også blev sognekirke. Årsagen til det valg af kirke fortaber sig i det dunkle, for som almindelige tjenestefolk ved landbruget var Jørgens forældre jo ikke medlemmer der. Det var miljøet om Frederiksborg Højskole og forskellige gårdmandsslægter, som bar den kirke, men måske har en af Jørgens forældre netop tjent hos en af dem, som har kunnet bistå til at få arrangeret et lidt hurtigt bryllup, måske uden de ellers dengang foreskrevne lysninger forud.

Jørgen og hans to år yngre bror Bent til Bellahøj Dyrskue i København.

Jørgens far og mor

Jørgens far hed Hans Peder Pedersen og var født i november 1907. Han var vokset op på et missionsk præget børnehjem ved Randers. Hans mor var død ung, og hans far kunne som enkemand ikke klare at forsørge sine børn.

Jørgens mor og far, Hans og Anna Petersen.

Efter familietraditionen var Jørgens farfar skopudser ved Det kgl. Teater og må have boet i København. Jørgen husker et besøg som lille med sine forældre hos farfaderen, men ikke hvor, og husker ellers ikke noget om det.

Jørgen husker også, at plejefaderen fra børnehjemmet i Randers besøgte dem i Gadevang. Hans far sagde "far" til forstanderen og havde meget respekt for ham, så under hans besøg blev der af hensyn til hans missionske holdning ikke bandet i Rankeskovshuset - mens han hørte det. Engang besøgte de børnehjemmet ved Randers. Det virkede meget stort på Jørgen som dreng.

På børnehjem trænede man dengang i praktisk arbejde. Endnu var landbruget landets største arbejdsplads og drevet mest ved manuelt arbejde og heste, så Jørgens far var nok oplært i den tids landbrugsarbejde.

Men Jørgen ved ikke, hvordan hans far kom til Nordsjælland og hvilke gårde, han havde tjent på, udover at det var i Harløse eller omegn, for der mødte han Jørgens mor, vistnok til et pinsebal.

Jørgens mor hed Anna Pedersen og var fra Tjæreby Sogn. Hendes far var den ældste af en søskendeflok på Fruervadgård i Gl. Harløse. Han hed Peder Rasmus Pedersen og var født i 1878. Han blev gift i Frederiksborg Slotskirke i 1904 med Bente Marie Christensen, som var født i 1887 i Freersvang. Hun døde allerede som 45-årig i 1932, så Jørgen husker ikke sin mormor, men hans morfar blev meget gammel.

Fruervadgård havde navn efter vadestedet "Fruervad" over Havelse Å i sydvestenden af Harløse. Til gården har der hørt andet jord, herunder den senere ejendom Lille Fruervad og Højbo i den østlige ende af Harløse.

Da Jørgens morfar giftede sig fik han, vistnok mod afkald på al anden arv, ca. 10 tdr. land af sin far, hvor han opførte ejendommen "Højbo", som han drev hele sit erhvervsaktive liv.

Efter familietraditionen skulle det ellers være meget lidt velset i morfaderens familie, at Jørgens morfar giftede sig. Da morfaderens far, Rasmus Pedersen, døde i 1921, blev Fruervadgård overtaget af hans fem andre sønner og to døtre, altså Jørgens morfars søskende. De forblev alle ugifte og drev, hver med sine arbejdsopgaver, Fruervadgård sammen. De er alle, som deres forældre, begravet på Tjæreby Kirkegård, og gravstedet er endnu ikke sløjfet. De døde i årene 1945 og 1987, og ved testamente oprettede de et legat. Gården blev solgt og bebos nu af advokat August Jørgensen, Hillerød.

Der var efter sigende ingen omgang mellem dem på gården og deres bror, Jørgens morfar og mormor, som fik tre døtre og en søn, hvoraf Anna, nr. 2 af pigerne, så blev Jørgens mor. Det var så hendes ugifte farbrødre og fastre som ejede Fruervadgård, men Jørgen erindrer ingen samkvem mellem hans mor og dem. Han har heller aldrig selv været på besøg på Fruervadgård

Jørgens konfirmandhold. Gadevang blev lagt til Nødebo Sogn, dengang der blev bygget kirke i Gadevang. Dette foto er uden for Nødebo Præstegård. Vi vil gerne vide navnene på konfirmanderne. Gæt, hvem der er Jørgen ?

Hvad Jørgen husker om, hvor han boede

Det første sted Jørgen husker, han boede med sin forældre, var huset "Askely" i Frederiksværksgade tæt ved Ullerød Brugs. De boede til leje på første sal. Han var med, når hans mor gjorde rent på Frederiksborg Højskole i den bygning, hvor Bette Begtrups friskole var. De voksne anså ham vist som et ret ustyrligt barn, som jævnt hen gjorde ting, han ikke burde, som at kravle op øverst på en stige, så den kom i uligevægt og væltede med ham, ligesom han løb over Frederiksværksgade og over på det gartneri, som dengang lå overfor.

Men Jørgen var kun fire år, da familien flyttede til Axel Jarls Rankeskovshus ved Gadevang.

Axel Jarl ejede fra vist 1917 ejendommen Strødam med meget skov og jord til, som han arvede efter sin faster, Laura Tietgen. Han købte senere Sophienborg Gods i Ullerød, vistnok i 1929. Det var skabt som et gods gennem 1800'erne, fordi Sophienborg og tre andre af Ullerøds oprindelige seks gårde efterhånden blev lagt sammen. Axel Jarl købte også Stenholm i Tulstrup, landsbyens største gård, som bestod af to sammenlagte gårde.

Axel Jarl havde rigtig mange mennesker ansat til sine forskellige aktiviteter, som ikke behøvede være rentable, for arven fra hans forældre og fasteren, Tietgens hustru, gjorde ham tilsyneladende økonomisk uafhængig. På et tidspunkt kastede han sig over mælkeproduktion under strenge krav til hygiejnen, så der kom folk fra ind- og udland for at se og lære.

Jørgens far fik ansættelse tilknyttet kvæghold og mælkeproduktion på Sophienborg og senere ved besætningen af jersiekvæg på Strødam Avlsgård i Gadevang. Engang Jørgens far havde sovet over sig, kom Axel Jarl med en pakke til ham. Det var et vækkeur.

Da beboerne af Rankeskovshuset flyttede ud, fik Jørgens far lov til at leje huset af Axel Jarl, og der boede forældrene under Jørgens opvækst og ungdom. Først efter Axel Jarls død i 1950, i øvrigt mens Jørgen var soldat i Vordingborg, flyttede Jørgens forældre, fordi hans far fik arbejde med bolig til i statsskoven. En del år før havde Jarl skiftet jersiekøerne ud med får og hjorte, og Jørgens far kom så mest over i skovarbejdet i Jarls skovbrug, hvor han arbejdede mest sammen med Emil Jørgensen fra Bambihuset.

Opvæksten i Gadevang

Da Jørgen var dreng, var det bestemt ikke mondænt at bo i Gadevang, som var en samling huse og smålandbrug uden rigtige bøndergårde - en arbejderby, hvor man var afhængig af arbejdet i skoven, på teglværk og savværk, på Sophienborg og Strødam. Også kvinderne havde udearbejde, bl.a. på teglværket. Derfor skulle der findes pasningsmuligheder til de små børn.

Tietgen havde ladet Strødam bygge som sin sommerbolig allerede i 1870'erne. Sammen med teglværksejer Clausen, som havde brug for kvindernes arbejdskraft på sine teglværker, oprettede han Gadevang Asyl i 1890'erne, så der var et værested med opsyn og pasning for de mindre børn før skolealderen, mens deres far og mor var på arbejde. Som alle Gadevangs børn kom også Jørgen i Gadevang Asyl. I en del år arbejdede hans mor og andre koner fra Gadevang i godsejer Jarls parklignende have ved Strødam. Dens pasning krævede meget manuelt arbejde.

Fra skolealderen kom børnene i Gadevang Forskole i tre år. Fra 4. klasse kom de ind på Nyhuse Skole. De fleste gik så som 14-årige ud til erhvervsarbejde efter 7. kl. og konfirmationen, og det gjorde Jørgen også.

Fra de sidste år af Nazitysklands besættelse af Danmark. Jørgen foran Frederiksborg Slot i "Spildindsamlingen" tjeneste". Husholdningsaffald blev samlet og kogt til svinefoder.

Jørgen mener, han var noget uregerlig i skolen, for han fik mange lussinger – ikke af kammeraterne, men af lærerne –, og han har også måttet stille hos inspektør Ludvigsen og bukke sig til tre slag bagi med spanskrøret. Han erindrings dog trods lussingerne sin klasselærer – kaldet Krølle Knud – med glæde.

Som ung og ufaglært havde Jørgen forskellige jobs. Her et foto fra teglværket i Lillerød, hvor han sidder som nr. 5 fra højre i forreste række.

I Gadevang havde beboerne ret tidligt slået sig sammen om at få bygget Gadevang Forsamlingshus. Det blev rammen om gymnastikken i vinterhalvåret, hvor Jørgen selvfølgelig deltog – også efter han var gået ud af skolen. I som-

merhalvåret gjaldt det fodbolden, som Jørgen med stor iver deltog i. Jørgen "Rangleben" blev hans tilnavn her – med tydelig adresse til hans ranglede legemsbygning - dengang.

FIFs bryderhold fra et stævne på Hotel Leidersdorff . Bryderen bagerst t.v. er Jørgen.

Det med legemsbygningen ændrede sig gennem hans ungdom. Han begyndte at gå til brydning i FIF i Hillerød, hvor der var masser af styrketræning. Han kom i sværvægtsklassen, idet han vejede 85 kg.

Jørgen som Sjællandsmester i brydning.

Tre år i træk blev han Sjællandsmester i sværvægt. Det var i årene 1952, -53 og -54, altså da han var 22, 23 og 24 år.

Ulykkeligvis fik Jørgen i marts 1955 flækket en knæskal, så han måtte gå med benet i gips fra øverst til nederst og var uarbejdsdygtig i det meste af et år. Det var for altid slut med brydningen.

Så fandt Jørgen en ny fritidsinteresse, **Gadevang og Omegns Salonskyde forening**. Han blev formand for den forening i 25 år og så æresmedlem, da han fratrådte. I 1977 hædrede Gadevang Beboerforening Jørgen med Gadevangsprisen for hans samlede indsats for Gadevang lokalsamfund .

Heldigvis boede han hos sin mor og far, da hans knæskal blev flækket i 1955, for der var ikke megen hjælp at hente andre steder. Fra sygekassen fik han 1 kr. om dagen for to gange 90 dage. En fra sognerådet rådede ham til at søge Esbønderup-Nødebo Kommune om hjælp. Han fik så det fyrstelige beløb af 32 kr. om ugen. Det blev sagt, at beløbet ikke skulle betales tilbage.

Da Jørgen boede hjemme, måtte han gøre rent og lave mad, til forældrene kom hjem fra arbejde. Hans mor arbejdede dengang på "Egelund", solgt af arveprins Knud til Arbejdsgiverforeningen til kursusejendom. Der arbejdede også tre piger, som Jørgens mor foreslog at tage med til høstfest i Gadevang Forsamlingshus og muntre Jørgen lidt op. Til Jørgen sagde hun, at de kom, og at han havde at opføre sig ordentligt. Jørgen hævder, at det gjorde han også, og han inviterede en af dem, Inger, i biografen næste aften.

Ingers forældre havde en landbrugsejendom for enden af Jespervej – ikke langt fra Egelund. Når han og Inger gik hjem til dem, gik de forbi skovfogedboligen Jesperhus. Jørgen havde endnu ikke arbejde, så en aften tog han mod til sig og ringede på døren. Det var fredag den 18. januar 1957. Jørgen præsenterede sig og spurgte, om han kunne få noget arbejde. Skovfogeden var en rigtig hyggelig mand, og under samtalen spurgte han Jørgen om, han var overtroisk. Da Jørgen svarede nej, sagde skovfogeden: "De kan begynde på mandag den 21. januar". Jørgen skulle medbringe en økse og en håndsav, og han blev så sendt ud i Tyvekroen, hvor han skulle skove elle-træer til 1 m-brænde. " Det var hårdt og ikke for tøsedrenge, og det varede ikke længe, før jeg var slank som en bi om maven ", siger Jørgen.

Da det blev forår, var Jørgen med til at plante og med til alle de forskellige arbejder, der skulle udføres. Jørgen syntes, det gik rimeligt godt, og han var glad for arbejdet. Han var stadig lun på pigen, og de gik så småt og tænkte på at få noget at bo i.

Så hørte Jørgen, at skovløberen i "Enghavehuset" skulle rejse 1. november. Da Jørgen spurgte skovfogeden, om han kunne få sådan en plads, svarede han: "Helt ærligt, du har ikke en chance". Nå, det var der jo ikke meget at gøre ved, men Jørgen spekulerede meget over det, og så en dag bad han skovfogeden om en anbefaling, fordi han kunne tænke sig at søge "Enghavehuset." "Det skal du få", sagde han, "og jeg vil give dig den bedste anbefaling, jeg kan give". Og det gjorde han.

Nu var Jørgen klar til næste træk, nemlig et møde med selveste skovrider Rosen. Han var ikke en hr. hvem som helst, men en grov karl, så det var med spænding Jørgen en dag på vej hjem kørte ind hos købmanden for at låne telefonen, så han kunne ringe til skovrideren. Jørgen fik en aftale og skulle møde på skovridergården kl. 18 samme dag. Han for hjem og fik sig vasket og noget pænt tøj på, vand i håret, cyklen på nakken og af sted. Skovridergården lå i Nødebo.

Kl. 18.00 bankede han på, og ud kom skovrideren selv. Han så på Jørgen nedfra og op og sagde så, "De har nok været hurtig til at klæde om." "Ja, jo", sagde Jørgen, for man sagde jo ikke så meget. Jørgen blev inviteret indenfor i det "allerhelligste". Skovrideren var ikke så slem, som Jørgen havde forestillet sig, og han fortalte løs om livet i skoven og om de skovløbere, som han havde et godt øje til. De var nogle hængerøve, som var bange for krybskytterne. Han kunne se på anbefalingen, at Jørgen havde været bryder, og det gav ham vistnok et plus. Så viste han Jørgen nogle malerier, han selv havde malet. Jørgen fandt dem virkelig flotte og gav udtryk for det. Skovrideren sagde, at kun to i Danmark kunne male dyremalerier, og at han selv var den ene.

"Enghavehuset", nutidigt foto, og nu er adressen Helsingevej 2, 3400 Hillerød.

Jørgen skulle nok lade være med at fortælle skovrideren, at han kom fra Gadevang, og fortalte han kom fra Strødam. Skovrideren mente nemlig, at alle fra Gadevang var krybskytter. Da samtalen var ved at være slut, klappede skovrideren Jørgen på skulderen og sagde: "Nu er det os to, der bestemmer, hvem der skal være skovløber i Enghavehuset."

Jørgen fik så at vide, at han skulle skaffe en ren straffeattest og så en attest på aldrig at have fået socialhjælp. Men Esbønderup-Nødebo kommune sagde nej. Han havde fået i alt 608 kr., da han kom til skade. Han fik et chok, for man sagde jo dengang, at pengene ikke skulle betales tilbage. Jørgen spurgte så, hvis han nu betalte med det samme. Jo, så kunne han få sådan

en attest. Han måtte så betale og fik sin attest. Skovrideren holdt ord, og fra 1. nov. 1957 var Jørgen antaget som skovløber i "Enghavehuset".

Enghavehuset overtages.

Jørgen Pedersen blev så skovløber i Enghavehus. Det var en stor dag. Hans forlovede og han fik travlt med at male og sætte tapet op. Der var meget mørkt og med grønne vægge, så de fik malet med meget lyse farver.

"Min forlovede og jeg var lykkelige. Vi havde fået arbejde og noget at bo i, selv om det bestemt ikke var luksus. Der var hverken indlagt elektrisk lys eller vand og ikke noget W.C. Lys fik man fra petroleumslamper, vand fra en spand, som man gik ud og fyldte fra en stor håndpumpe ude i gården. Og skulle man på das, var der et gammeldags lokum ude i vaskehuset, men vi trivedes godt med det", siger Jørgen.

Køkkenet i Enghavehuset ved indflytningen. Der ses ingen vandhaner over vasken, for der var ikke lagt vand ind. Vandet står i spanden til venstre ved siden af brændekomfuret på en taburet. Når spanden er tom, måtte man ud i gården og med håndkraft pumpe den fuld ved posten over brønden. Bemærk petroleumslampen på væggen over køkkenbordet. Der var ikke elektricitet indlagt. Man måtte holde ild i komfuret, som så opvarmede rummet, og som man lavede mad og varmede vand på.

Allerede i oktober var Jørgen startet på arbejdet. Man skulle begynde nede for enden af Strøgårdsvang jorden. Det var løvskovsskovning. Jørgen var heldig, at han fik en gammel, garvet skovløber, Tage Svendsen, som makker. Jørgen var nervøs. Det var en stor bøg, de skulle begynde med. Det havde han ikke prøvet før. Jørgen startede som lyn og torden, men Tage Svendsen råbte holdt, og så fortalte han, hvordan et makkerskab skulle fungere. Man skulle stå på hver sin side af træet og skiftes til at hugge med øksen i træet. " Hvis det ikke er i takt og i god rytme, så dør man inden aften," sagde han. Tage Svendsen var en god læremester, som Jørgen lærte meget af.

I skoven kom Jørgen gennem årene til at arbejde med de faste skovarbejdere. Der var bl. a. Sv. Aa. Simonsen, som også havde den landbrugsejendom i Nejede, som nu ejes af skuespillerparret Kirsten Lehfelt og Stig Hoffmeyer. Hans søn, direktør Jørgen Simonsen, Nordtag A/S, Græsted, er en trofast sponsor af vores arkiv. Der var også biavler Hans Jensen fra Alsønderup. Jørgen arbejdede under skovfogederne i Strøgårdsvang. Det var Johannes Pedersen. Han var også på et tidspunkt sognerådsformand i Alsønderup Kommune. Og siden var det skovfoged Jørgen Peter Vilstrup.

Indtil Jørgen flyttede ind i Enghavehuset, havde han faktisk boet hos forældrene i Rankeskovshuset. Det hus blev før hen kaldt Peter Grundtvigs Hus efter manden, som boede der i Tietgens tid.

Tietgen var en stor beundrer af salmedigteren Grundtvig og stillede på dennes ældre dage et hestekøretøj og en kusk til rådighed for ham. Det var jo længe før bilernes tid. Kusken fik så tilnavnet Peter Grundtvig. Efter salmedigterens død hentede Tietgen kusken til Strødam, og han boede i Rankeskovshuset, som folk så kaldte Peter Grundtvigs Hus. Hver morgen om sommeren kørte Peter Grundtvig i grønt liberi i den fine landauer og med to ens, sorte heste Tietgen fra Strødam til Hillerød Station til toget til København, og han blev så tilsvarende hentet om aftenen og kørt til "Strødam".

Giftermål

Den 17. nov. 1957 skulle Jørgen og Inger giftes i Nødebo Kirke.

Der skulle jo dengang "lyses" for ægteskabet i kirken forud, og på en klapjagt også forud havde præsten fat i Jørgen og sagde: "Der blev lyst for jer i kirken i søndags, men du var jo ikke til stede". Nu håbede han, at Jørgen ville møde op den 17., og det mente Jørgen jo nok, han ville. Så gik skovrider Rosen hen til præsten og sagde: " Nu skal De fandeme lade mine folk i fred !"

Efter brylluppet garderede parret sig. De købte to kasser sild og tre tønder kartofler, så kunne det ikke gå helt galt. Af Jørgens barber købte de hans dagligstue. Den trængte til en kærlig hånd, så de fik Jørgens bror, Bent, der var møbelsnedker, til at give gode råd. Det var med sandpapir og knofedt og et stort arbejde, før Bent godkendte det, men så blev det også flot.

Jørgen og Inger som brudepar i Nødebo Kirke den 17. november 1957.

Økonomisk måtte man jo klare sig. Jørgen kendte gennem skovarbejder Otto Pedersen i Gadevang dennes bror, Niels Christian Pedersen, Holmegård i Tulstrup. Han handlede med grise og leverede hvert forår en gris til Jørgen. Den gik så og voksede i udhuset til Enghavehuset for at blive slagtet ved juletid.

Så er julegrisen slagtet i Enghavehuset. Slagteren er Leif Nielsen, Gadevang.

Skovskolen – motorsavens indførelse.

I februar 1958 blev Jørgen sendt på Skovskolen – dengang i nogle baraker over for Kagerup Station. 17 mand fik hver ca. 30 cm. af en sav, en fil og en filebænk at arbejde med. Bagefter var de i skoven og øve skovning.

Man sluttede kurset med en konkurrence i savfiling og efterfølgende savning. Man fik en klinge på 1 m. Den var filet, så alle spidserne skulle blokkes ud, så tænderne blev som nye, og derefter skulle den files op igen inden for to timer. Så skulle hver mand med sin klinge oversave et stykke gran på 15 cm. i diameter to gange. Jørgen skar første stykke på 3,6 sekunder, men blev slået af en, som brugte 3,0 sekunder. Men anden gang lykkedes det Jørgen at skære på 2,3 sekunder – en rekord som aldrig siden er blevet slået. Men han fik kærligheden at føle, da han kom hjem i skoven. Han blev sat til at file alle save herefter.

I 1959 opstod røre om motorkædesave. Skovstyrelsen var imod, fordi man havde regnet ud, hvor mange kubik-kilometer træ, der ville gå til spilde, alene fordi kæden på motorsaven var meget tykkere end et almindelig savblad. Men de måtte give sig. Jørgen kom så på motorsavkursus 30.8 til 5.9. 1959.

Jørgens hold. Han er nr. 3 fra venstre i bagerste række. I midten med pibe skovbrugslærer Ivar Nissen, Nødebo, i mange år også radikalt byrådsmedlem i Hillerød.

Overgangen fra brug af håndbetjente save – hyppigt betjent af to mand – til motorkædesave – enmandsbetjente – var noget af en revolution i skoven.

Jørgen kom også på andre kurser på skovarbejderskolen, bl. a. med det resultat efterfølgende, at han blev formand for elevforeningen ved Skovskolen.

Glæde og sorg

I 1958 blev Inger gravid og den 9. januar 1959 fødte hun en dejlig datter. Det blev sagt, at jordemoderen skulle have glædet sig til en fødsel i petroleumslampens skær, men blev skuffet, for de havde anskaffet en petromax lygte, så der var et skarpt, hvidt lys på, men desværre måtte Inger en tur på sygehuset og få en udskrabning, og det var ikke med i deres planer.

Datteren blev døbt Karin og voksede godt.

I sommeren 1960 var den lille familie på ferie på Bornholm, men i august blev Inger syg. Hun blev kørt i ambulance til sygehuset. Derfra kom hun på Finsen, og det gik så sørgeligt, at hun døde den 31. oktober. Hendes datter Karin var endnu ikke to år, da hun mistede sin mor.

Som alenefar klarede Jørgen sig en tid lang med hjælp fra sin søster og bror og deres ægtefæller. Broderen Bent og hans kone flyttede ind i Enghavehuset hos Jørgen og Karin en tid, mens de selv byggede hus i Gadevang.

Jørgen og musikken

Det med musikken begyndte, da Jørgen ønskede sig en harmonika til jul og hans bror Bent sig et par ski. Men Jørgen mener så, at hans forældre regnede med, at han var for dum til at kunne spille på harmonika. Altså fik Bent en harmonika og Jørgen et par ski. Det problem løste de mellem sig ved at bytte, så Jørgen alligevel fik harmonikaen.

Jørgen blev så ved at øve sig på harmonikaen efter gehør. Han fik aldrig undervisning og lærte ikke noder. Men han har været meget ud at spille og har haft harmonikaen med mange steder. Her i bussen på vej til en marchtur i Finland eller Norge.

Hvis ikke en skovløber kan spille på en sav, hvem skulle så kunne? Jørgen kan.

Jørgen er hvert år ude som julemand og spille til børnejuletræer – både på harmonika og på sav. Børnene måber, for de har aldrig før set nogen kunne spille på en sav.

Når man spørger Jørgen, hvad for en type sav, det er, og hvad den hedder, siger han Stradivarius. Og hvis man siger, at det svar er helt i skoven, tilbyder han at hente saven og vise, at der står Stradivarius på den, og der står virkelig "Sandviken Stradivarius" på den.

Jørgen som julemand spiller på sav.

Hvem ku` trække en lastbil – Jørgen ku´!

Der havde været mesterskab i Hillerød i at trække en lastbil. På et senere tidspunkt kom Jørgen til at sige, at det var da nemt nok. Han blev så taget på ordet, og her trækker han – uden for konkurrencen - lastbilen de 40 meter, der blev krævet.

Nyt ægteskab.

Jørgen kunne ikke blive ved med at være alene med sin lille datter derude i skoven. Så i september 1961 kom Inge med sin søn, Kim, og sin datter Anne. Det blev selvfølgelig til ægteskab, og i september 1965 fødte Inge deres fælles søn, John. Nu var der fire børn i Enghavehuset, mit, dine og vort.

Fra Kong Frederik den Niendes sidste kongejagt.

Som klapper havde Jørgen mast gennem en grantykning og var fuld af kviste og nåle, og kongen gik så sammen med skovrideren hen til ham og løfter armen og siger, at nu skal han børste ham af.

Marchklubben "Gribskovens Hårde Kerne"

I 1971 havde Jørgen allerede været bloddonor i en del år. Men så blev han indkaldt til sygehuset, fordi hans blod viste, der var noget galt. Det var fedt i levercellerne, som – så vidt han forstod - hindrede deres næringsoptagelse, og det var livstruende.

Jørgen var dengang 41 år og vejede 126 kilo, og han gik ikke af vejen for en pilsner eller to. Nu fik han den dom, at han skulle tabe sig virkelig meget, og at han af hensyn til sin lever ikke måtte indtage alkoholiske drikke mere, hvis han ville overleve.

For at tabe sig begyndte Jørgen at gå mange lange ture i skoven, og det virkede. På sine marchture i skoven fik han følgeskab af ligesindede bekendte, og på et tidspunkt foreslog Jørgen, at de dannede en forening. Det blev så vandrersforeningen "**Gribskovens Hårde Kerne**", hvis stiftende generalforsamling blev afholdt den 4. juli 1973. Jørgens kone, Inge, var formand i en halv snes år, men på et tidspunkt blev Jørgen formand og var det til december 2009, hvor han afløstes af Jann Holte Frederiksen fra Gadevang, og Jørgen blev så udnævnt til æresmedlem. Det var den 37. generalforsamling med Jørgen i ledelsen eller som formand.

Der var 21 medlemmer, da man stiftede foreningen i 1973. Nu er der 342 aktive medlemmer fra hele Nordsjælland, fordelt på 220 husstande. Der er træning onsdag aften og lørdag eftermiddag, som regel en tur på 10 km. Og så er der seniorgang tirsdag formiddag kl. 10 til 12 i to hold. Normalt vandres i Gribskov fra klubhuset "Kernehuset" ved Enghavehuset, men i de fleste måneder er der også en egnsvandring. Foreningen er tilsluttet landsforeningen, og hold fra klubben deltager ofte i andre klubbers vandring.

Udlængen til Enghavehuset blev omdannet til klubhus for Gribskovens Hårde Kerne under navnet "Kernehuset". Her puster Jørgen og to andre medlemmer ud eller samler kræfter.

Med Jørgens svigersøn, Henrik Pedersen, som redaktør udsendes det trykte medlemsblad "Kerneposten" fire gange årligt, så alle medlemmer er orienterede om alle begivenheder. Hvert år arrangeres ture til andre landsdele eller udlandet, oftest Sverige, Norge eller Finland. Det var i Finland i 2009, og turen til Norge i juni 2010 er næsten udsolgt. Vandringstræning, holddeltagelse i andre marcher og samvær i "Kernehuset" er i sig selv socialt samvær, men klubben holder også julefrokost og bankospil for medlemmerne. "Gribskovens Hårde Kerne" er også tilsluttet "Hillerød Sammensluttede Idrætsforeninger" (HSI) og derved orienteret om kommunen og idrætten.

Der har været mange gode og effektive medarbejdere og hjælpere i Jørgens tid, men alligevel må man sige, at Jørgen har gjort en enestående bedrift ved opbygningen og udviklingen af livet i "Gribskovens Hårde Kerne" til glæde og sundhedsmæssigt gavn for rigtig mange mennesker. I 2005 hædredes Jørgen også velfortjent med HSIs lederpris for sin indsats.

Da Jørgen tilbage i 1971-72 skulle genopbygge sit helbred, var det ikke tilstrækkeligt at gå meget. Så han begyndte også at løbe, og han deltog omkring 10 gange i det årlige Eremitageløb. Men han gik også i gang med maratonløb, "Copenhagen Open" løb han første gang, da han var 50 år, og han gennemførte også de næste par maratonløb. Længe før den tid var han nået ned på sin ungdomsvægt – og havde genoprettet sit helbred.

Nu i sit firsindstyvende år er Jørgen stadig med på seniorvandringerne tirsdag formiddag – på det af tirsdagens to hold, som han kalder luksusholdet.

Vi ønsker Jørgen tillykke med de 80 år. Han skriver i "Kerneposten", at han i den anledning holder åbent hus for venner, bekendte og familie lørdag den 6. marts fra kl. 9 til 12 i festlokalet Sophienborg Park, 1, Ullerød, 3400 Hillerød.

*Da Jørgen trådte ilden ned.
En pyroman havde forsøgt at sætte ild til Gribskov tæt ved Enghavehuset..*

LOKALARKIVET & ARKIVFORENINGEN FOR ALSØNDERUP-TJÆREBY SOGNE

Oprettet i 1988 - ikke kun for medlemmer - alle er velkomne

Arkivet er åbent alle mandage 18.00-22.00 . En andet tidspunkt kan altid aftales med arkivleder Lissi Carlsen, tlf. 48 28 64 49 – lissi@carlsen.mail.dk **Arkivets beliggenhed:** - **vigtigt at læse** - Kør til Alsønderup og ad Baunevej (vejen til Bendstrup). Drej lige efter Alsønderup Skole ind ved det lille skilt til "Rønnehuset" og til Baunevej 12. Gå til skolebygningen til højre og ad kældertrappen frem til lokale 014. **Arkivets post-, telefon- og e-mail-adresse** er ikke på Alsønderup Skole, men hos **Arkivleder & kasserer Lissi Carlsen**, Stutmesterparken 3, 2. sal, 3400 Hillerød. Tlf. 4828 6449. e-mail: lissi@carlsen.mail.dk **Formand:** Ole Blåkilde, tlf. 48 71 38 62, e-mail: oleblaakilde@mail.tele.dk **>Medlemskontingent i 2010:** 100 kr., par 140 kr., sponsorer 500 kr. eller mere. **Indmeldelse:** Til kasserer Lissi Carlsen eller indsæt kontingent på konto i Nordea Bank reg.nr. 2276 konto nr. 8968504194 og angiv afsendernavn og adresse. **Medlemstal:** I 2009: 374 medlemmer, 19 sponsorer. **Økonomi:** Lokalarkivet drives for medlemskontingenter, gaver og private sponsorbidrag. Hillerød Kommune stiller lokale under Alsønderup Skole til rådighed for arkivet. Medarbejdere og bestyrelse er frivillige og ulønnede.

Dette magasin: Kommer 4 gange årligt. Eget tryk. Oplag og genoptryk efter behov. Redaktør: Ole Blåkilde, tlf 48 71 38 62. ISSNnr:1603-7561. Modtagere er medlemmer, sponsorer. presse, Hillerød Byråds medlemmer, andre arkiver m. fl. Eftertryk tilladt med kildeangivelsen: "Alsønderup-Tjæreby Lokalarkivs magasin nr. 2, 2010", af illustrationer dog kun efter arkivets tilladelse forud..

Alsønderup-Tjæreby Lokalarkiv & Arkivforening holder

**Lokalhistorisk Aften og Generalforsamling
onsdag den 10. marts 2010 kl. 19.30**

på Kulsviergården i Alsønderup

Ikke-medlemmer er også meget velkomne.

Gratis adgang, ingen entré. Lokalhistorien er for alle.

Frivillige bidrag til betaling af leje af salen modtages dog med tak.

Der serveres kaffe / te med hjemmebagt for kr. 30. Øl og vand kan købes.

Aftenens tema:

**Alsønderup Skytte-, Gymnastik- &
Idrætsforening, 37. kreds,
en lokal succes gennem 125 år**

**Kom og se masser af fotos og hør fortællinger
fra fortid til nutid gennem de 125 år.**

**Alsønderup Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforenings
125-års jubilæumsaktiviteter på Kulsviergården lørdag den 27. marts.**

Kl. 17.00. Jubilæumsfestmiddag – Velkomstdrink. Helsingør Pigegarde, Fanen føres ind. Middag med buffet. Taler. Sange. Hædersbevisninger. Kaffe. Dans til Juke Box Band. Særrangement for børn.

Kl. 22.30. Seniorlounge åbner. Niels Vilstrup spiller hyggemusik. **Kl. 01.00** Natmad.

Pris for fest og festmiddag: Voksne kr. 175 (excl. drikkevarer), Børn kr. 75.

Tilmelding: mail@10kanten.dk eller tlf. 48 28 50 49 mellem kl. 8 og 16.

Betaling sker til konto 3543 3534028059

Tilmelding til festmiddag og betaling senest den 1. marts 2010
**Alle nuværende og tidligere medlemmer af Idrætsforeningen og andre beboere i
lokalområdet er velkomne til at tilmelde sig.**

Andre arrangementer for alle på lørdagen den 27. marts

Kl. 09.30. Flaghejsning med morgensang med Kulsvierkoret.

Åbning af lokalhistorisk udstilling, fotos og illustrationer gennem 125 år.

Filmen fra 100-årsjubilæet vises hele dagen.

Kl. 10.00-11.30. Gamle lege – et skatkammer affysisk bevægelse.

Kl. 11.30-12.30, Alsønderup Jagtforening viser jagtens glæder og behandlingen af dyr.

Kl. 12.20-13.30. Underholdning af "Klassens tykke dreng" – for børn og voksne.

Kl. 13.30-14.00. Smagsprøver på gamle retter som for 125 år siden.

Kl. 14.00-15.00 Jubilæumsreception – åben for alle – der serveres et glas øl
og lidt spiseligt.

**Støt Alsønderup-Tjæreby Lokalarkiv. Bliv medlem for 100 kr.
- par 140 kr. – og få fire medlemsmagasiner om året som det her**